

ZAJÍMAVOSTI Z DÍLA KRISTÍNY ROYOVÉ

IV. OBRAZ KATOLICKÉ CÍRKVE

Na úvod je třeba říci, že Royová vykresluje římsko-katolickou církev jinou, než jaká je dnes. Myšlenka jakýchkoliv inovací se tehdy rovnala zradě církve. Změny přinesl až 2. vatikánský sněm(1962-1965). Royové kritika řím. kat. církve, pokud jde o zamlžení hlavní křesťanské zvěsti, není o nic radikálnější než to, co napsal ve své knize *Katolicismus a boj o křesťanství*(1925) J.L. Hromádka. Royová se věnuje katolické církvi spíše jen v několika knihách, ale o to podrobněji. Jejich hrdinové vedou debaty o jejím učení a praxi v dějinách i současnosti.

Obraz řím. kat. církve však u Royové není jednostranně černý. Její kritika není agresivní, vulgární a schématická. Autorka umí odlišit učení církve od jejích věřících. V knize *Za vysokú cenu* se snaží katolický kaplan přesvědčit evangeličku Margitu Orlovskou, aby přestoupila do římské církve. Kněžna si jeho katecheze pozorně vyslechne, nakonec po vyslovení svých protiargumentů odmítne. Po celou dobu s ním však jedná uctivě a s láskou – beze stínu pochybnosti. S nevšedním půvabem vykresluje postavu věkem již staršího kněze Maliny a posléze jeho přátelství s malým Paľkem Jurigou(novela *V Slněčnej krajine*). Malina hledá živého Boha, čte Bibli, Paľko mu svědčí ve své dětské čisté víry. Malina si ho velice oblíbí, škoda, že nakonec umírá. Před smrtí rozdává svým farníkům Bible, aby měli přístup ke světlu evangelia. Jde skutečně o krásný neotřelý příběh, jen nesouhlasím s formulací, kdy Malina s lítostí konstatuje, že *nic*, co ve službě vykonal před obrácením, nemělo cenu.

Vyváženost v líčení řím. kat. církve je také vidět na postavě Konráda Hričovského v románě *Moc svetla*. Royová oceňuje jeho zápal, talent a obětavost pro kněžskou službu. Konrád zakládá abstinentský studentský spolek, studenti mu visí na rtech. Také on dospěje po usilovném vnitřním zápase ke znovuzrození, Poznává závažné chyby své církve a nemůže na ně nepoukázat. Rozdává lidem Bible, na mariánské pouti, kde je pozván kázat, se jasně vysloví proti uctívání svatých, především Panny Marie, jako přímluvců před Bohem. Je okamžitě přerušen, odveden a posléze zbaven funkce, ztrácí tak svou existenci. Později přestupuje do evangelické církve a stává se jejím duchovním. V románě *Moc svetla* se „katolická otázka“ probírá asi nejdůkladněji a nejostřeji.

Přeze všechny klady, které lze najít na straně katolíků – Royová se pochvalně vyjadřuje o Kempenského „Následování Krista“, oceňuje upřímnost jejich zbožnosti – je nasnadě, že bez jasného poznání postrádají i ty nejlepší snahy skutečný základ – Krista, jen On může pomoci hříšníkům. „Řím vzal ľudu Božie slovo“, tak zní zásadní obvinění. Je třeba

se odvrátit od obřadnictví a uctívání svatých a vrátit se k prosté víře v Krista, Kristus stačí ke spáse.

Marek Říčan

Příště: Židé v díle KR